

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 339/2023-38

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a zo sudcov Jany Laššákovej a Petra Molnára (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených Advokátskou kanceláriou Babjak s. r. o., Zvonárska 8, Košice, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Martin Babjak, proti postupu Okresného súdu Rožňava v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 136/2003 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Rožňava v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 136/2003 **boli porušené** základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Rožňava **prikazuje**, aby v konaní sp. zn. 12 C 136/2003 konal bez zbytočných prietahov.
3. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadostučinenie **8 000 eur**, ktoré **je** Okresný súd Rožňava **povinný** zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Sťažovateľke **priznáva** finančné zadostučinenie **5 000 eur**, ktoré **je** Okresný súd Rožňava **povinný** zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Okresný súd Rožňava **je povinný** nahradiť sťažovateľom trovy konania **796,32 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľov do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a argumentácia sťažovateľov

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 5. mája 2023 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných podľa čl. 48

ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Rožňava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 136/2003 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ je žalovanou stranou v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam a prikázanie týchto nehnuteľností do výlučného vlastníctva žalobcov. Počas konania zaslal žalobcom ponuku na odkúpenie svojho spoluvlastníckeho podielu a následne previedol svoj spoluvlastnícky podiel na sťažovateľku. Žalobcovia vzhľadom na uvedené, domáhajúc sa relatívnej neplatnosti kúpnej zmluvy o prevode spoluvlastníckeho podielu, navrhli, aby okresný súd do konania pripustil na strane žalovaných aj sťažovateľku. Okresný súd o pripustení sťažovateľky do napadnutého konania rozhodol 4. novembra 2011. Sťažovatelia namietajú, že okresný súd v označenej veci koná neefektívne, je bezdôvodne nečinný, čím má dochádzať k porušovaniu ich označených práv.

3. Sťažovatelia k priebehu napadnutého konania uviedli, že okresný súd v napadnutom konaní už rozhodol rozsudkom z 19. januára 2017, proti ktorému sťažovatelia podali odvolanie, na základe ktorého odvolací súd zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uvádzajú, že posledným úkonom po vrátení veci odvolacím súdom bolo pojednávanie určené na 18. apríl 2023, ktoré sa nakoniec ani neuskutočnilo, pričom termín ďalšieho pojednávania určený nebol.

4. Sťažovatelia preto navrhujú, aby ústavný súd po prijatí ich sťažnosti na ďalšie konanie nálezom rozhodol, že ich označené práva boli napadnutým postupom okresného súdu porušené, prikázal okresnému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných priťahov, priznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 17 000 eur, sťažovateľke 22 500 eur a náhradu trov právneho zastúpenia.

5. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov predbežne prerokoval a uznesením č. k. II. ÚS 339/2023-12 z 21. júna 2023 ju prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Vyjadrenie okresného súdu, replika sťažovateľov

II.1. Vyjadrenie okresného súdu:

6. Okresný súd vo svojom vyjadrení sp. zn. SprV 152/2023 z 21. júla 2023 v podstatnom k veci uviedol, že *„prejednávaná vec je po právnej a faktickej stránke zložitá vec. Jedná sa o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, kde je spornou otázkou vlastníckeho práva, nakoľko vo veci sa rieši aj relatívna neplatnosť nadobudnutia spoluvlastníckeho podielu. Zároveň je potrebné vyriešiť otázku deliteľnosti spornej nehnuteľnosti, jej trhovú cenu, ako aj širšie vysporiadanie vzhľadom na realizované investície. Z toho dôvodu muselo prebehnúť aj znalecké dokazovanie, ktoré sa následne dopĺňalo a doplnenie znaleckého dokazovania nariadil aj odvolací*

súd v zrušujúcom uznesení. Počas konania nastali zmeny aj na strane pôvodných žalobcov 1, 2, ktorí sa rozviedli, vyporiadali BSM, následne došlo k úmrtiu žalobkyne 1, vstupu právnej nástupkyne do konania a vystúpenie pôvodného žalobcu 2 z konania. Na strane žalovaných došlo tiež k pristúpeniu do konania.

Prekážky postupu súdu podľa § 161 a nasledujúcich Civilného sporového poriadku: Počas konania došlo k úmrtiu pôvodnej žalobkyne a jej nahradenie právnu nástupkyňou, vystúpenie žalobcu 2 z konania a pristúpenie ďalšieho žalovaného do konania.

Prietahy spôsobené sťažovateľmi: Žiadosti o odročenie pojednávania a neúčast' na pojednávaní v štyroch prípadoch, podanie odvolania a dovolania, ktoré boli odmietnuté, pričom dĺžka odvolacieho konania bola od 22. 12. 2011 do 9. 2. 2012 a dĺžka dovolacieho konania od 22. 10. 2012 do 4. 11. 2013, teda celkovo cca 15 mesiacov.

Prietahy spôsobené súdom: Súd konal vo veci priebežne a v čase, keď sa spis nachádzal u zákonného sudcu, boli vykonávané úkony v intervale raz za mesiac, maximálne raz za dva mesiace. Svedčí o tom aj prehľad vykonaných úkonov zo strany súdu uvedených vyššie. Súd mohol spôsobiť prietahy v konaní tým, že často vyhovel žiadostiam strán sporu a pojednávanie odročil (14-krát odročil pojednávanie na návrh žalobcu). Pri rozhodovaní vo veci samej rozsudkom zo dňa 19. 1. 2017 nerozhodol o celom predmete konania a spis bol vrátený odvolacím súdom na doplnenie dňa 28. 5. 2020 a po vydaní dopĺňacieho rozsudku bol spis vrátený odvolaciemu súdu 18. 8. 2020, čo je možné považovať za zbytočné prietahy v konaní.

Záver, či zistené prietahy sa považujú za zbytočné prietahy: Je nesporné, že celková dĺžka konania je neprimerane dlhá. Na druhej strane sa však nedá konštatovať, že by bol súd nečinný a že preto vznikli prietahy v konaní. Z prehľadu úkonov jednoznačne vyplýva, že súd konal priebežne v intervaloch cca 1 mesiac až 2 mesiace medzi úkonmi, ak mal spis zákonný sudca. K celkovej dĺžke konania prispelo aj to, že bolo vykonávané znalecké dokazovanie a spis sa nachádzal u znalcov v období od 21. 12. 2004 do 4. 10. 2006, od 13. 3. 2007 do 9. 5. 2007, od 30. 4. 2014 do 17. 4. 2015 a od 7. 8. 2015 až do 4. 7. 2016 (spolu cca 47 mesiacov). Na odvolacom konaní sa spis nachádzal od 22. 12. 2011 do 9. 2. 2012, od 14. 7. 2017 do 28. 5. 2020 a od 18. 8. 2020 do 22. 6. 2021 (spolu cca 46 mesiacov). Na dovolacom konaní sa spis nachádzal od 22. 10. 2012 do 4. 11. 2013 (spolu cca 13 mesiacov). Celkovo sa spis nachádzal u iných subjektov necelých 9 rokov.

Iné okolnosti, ktoré majú vplyv na prietahy v konaní: Vplyv na priebeh konania mala aj skutočnosť, že došlo k zmene zákonných sudkýň, keď prvá zákonná sudkyňa odišla do dôchodku a vec bola pridelená dňa 4. 2. 2019 ďalšej zákonnej sudkyňi, ktorá tiež odišla do dôchodku k 30. 6. 2023 a preto bola vec pridelená 3. 7. 2023 ďalšej zákonnej sudkyňi v súlade s rozvrhom práce. Sťažovatelia počas konania nepodali sťažnosť na prietahy v konaní a sami sa aktívne snažili aj mimosúdne rokovať s protistranou, pričom súd im dal na to priestor. Keďže mimosúdne rokovania neboli úspešné, poskytnutý časový priestor sa javí ako zbytočný, avšak predpokladalo sa, že sa účastníci dohodnú. Vec bola zároveň sledovaná vedením súdu v rámci kontroly reštančných vecí starších ako päť rokov a bolo uložené zákonnej sudkyňi, aby vo veci opätovne rozhodla, k čomu už nedošlo pre odchod do dôchodku. Strany sporu viedli rokovania o mimosúdnom riešení sporu od posledného pojednávania 20. 9. 2022 a 8. 2. 2023 oznámili súdu, že dohoda nevznikla a preto v tomto období nie je možné hodnotiť postup súdu ako nečinnosť. Naviac 23. 1. 2023 boli

doručené znalecké posudky sťažovateľom 1, dňa 21. 3. 2023 bol doručený dodatok č. 1 a 5. 4. 2023 bol doručený dodatok č. 2 posudku, pričom uvedené listiny boli doručované protistrane na vyjadrenie a bol zrušovaný termín pojednávania, ktorý bol určený na deň 18. 4. 2023.

Postup súdu I. inštancie ako aj rozhodnutia, ktoré vo veci boli vydané, sú odrazom vykonaného dokazovania a snahou súdu spravodlivo, nestranne a v primeranej lehote vo veci rozhodnúť. Zložitosť prejednávaneho sporu, nutnosť vykonania viacerých znaleckých dokazovaní, úmrtie pôvodnej žalobkyne 1, vystúpenie žalobcu 2, vstup ďalšej žalovanej do konania, pokus o mimosúdne rokovanie, sú tiež dôvodmi, pre ktoré toto konanie prebieha doteraz.

Ústavný súd Slovenskej republiky by mal preto citlivo vyhodnotiť nie len časové obdobie trvania sporu, ale aj dôvody, pre ktoré tento spor doteraz nemohol byť skončený a ktoré sú aj objektívne. Strany sporu vo veci nepodali sťažnosť na prieťahy v konaní v súlade s § 62 zákona 757/2004 Z. z.

Okresný súd Rožňava súhlasí s tým, aby Ústavný súd Slovenskej republiky upustil od ústneho pojednávania.“

7. Súčasťou vyjadrenia okresného súdu bola aj podrobná chronológia úkonov súdu a strán konania. Ústavný súd vzhľadom na doterajšiu dĺžku posudzovaného konania za podstatné považuje skutočnosti, ktoré už uviedol okresný súd vo svojom vyjadrení. Konštatuje, že tieto skutočnosti korešpondujú z obsahom predloženého súdneho spisu, preto nepovažoval za potrebné chronológiu úkonov uviesť v plnom rozsahu.

II.2. Replika sťažovateľov:

8. Sťažovatelia vo svojej replike doručenej 7. augusta 2023 k vyjadreniu okresnom súdu v podstatnom uviedli, že „*pokiaľ Okresný súd uvádza, že ide o vec zložitú po právnej aj faktickej stránke, tomuto tvrdeniu možno prisvedčiť len čiastočne. Možno sčasti súhlasiť s tým, že po skutkovej stránke bolo pre posúdenie veci nevyhnutné vykonať viaceré znalecké dokazovania, avšak sťažovatelia majú za to, že napríklad znalecké dokazovanie na určenie všeobecnej hodnoty bolo potrebné vykonávať opakovane predovšetkým z dôvodu neprimeranej dĺžky konania zapríčinennej nečinnosťou a nesústređeným postupom Okresného súdu. Rovnako, Krajský súd v zrušujúcom uznesení uložil Okresnému súdu vykonať dokazovanie predovšetkým ohľadom možnosti reálnej delby nehnuteľností, čo však bol Okresný súd v záujme obligatorneho postupu pri zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva povinný realizovať iniciatívne sám, a teda túto skutočnosť opäť možno pričítať na ťarchu Okresného súdu.*

Nemožno súhlasiť s tým, aby išlo o zložitú vec po právnej stránke, nakoľko k problematike zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva, a to aj v širšom zmysle, existuje pomerne dlhodobo jednoznačná ustálená rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít. Keďže Okresný súd rozhodujúcu judikatúru ignoroval, z ktorého dôvodu mu bola vec vrátená nadriadeným súdom, zodpovedá z pohľadu dĺžky konania za vzniknutú situáciu.

Hoci Okresný súd podrobne uvádza, v akom dlhom časovom období sa spis nachádzal u znalcov, už nespomína, že nevyužil dostupné prostriedky za účelom plynulého zabezpečenia vypracovania a predloženia znaleckých posudkov. Okresný súd sa totiž obmedzil len na zasielanie urgencií

znalcom, nevyužil však možnosti podania návrhu na disciplinárne konanie či uloženia poriadkovej pokuty za neprimerané predlžovanie konania. Sťažovatelia v tomto vidia jasné zlyhanie Okresného súdu vo svojej elementárnej úlohe zabezpečenia rýchlej a účinnej súdnej ochrany.

Sťažovatelia uznávajú, že v dôsledku nimi podaného odvolania a dovolania, ktoré bolo odmietnuté, sa spis nachádzal na iných súdoch zhruba 15 mesiacov, avšak z pohľadu celkovej dĺžky konania ide o krátke časové obdobie. Rovnako uznávajú, že počas celej dĺžky konania požiadali párkrát o odročenie pojednávania, avšak opätovne ide o bežný jav pri tak dlhom časovom období. Práve naopak, pokiaľ Okresný súd poukazuje na to, že z dôvodu žiadostí žalobkyne bolo pojednávanie odročené 14 krát, je zrejmé, že Okresný súd zanedbal svoju povinnosť riadne preveriť, či sú skutočne dané dôvody na odročenie pojednávania (a to najmä z dôvodu, že správanie žalobkyne už dlhšiu dobu vykazuje znaky účelového predlžovania konania)...

... Záverom je potrebné zdôrazniť, že Ústavný súd by mal citlivo vyhodnotiť nie len Okresným súdom uvádzané dôvody, pre ktoré spor nebol k dnešnému dňu ukončený (u ktorých sťažovatelia na základe vyššie uvedeného rozporujú, že by mali byť objektívnej povahy, ale naopak, v prevažnej časti ich možno pričítať nečinnosti a nesústreďenému postupu Okresného súdu), ale najmä sťažovateľmi uvedené závažné dôsledky absolútne neprimeranej dĺžky konania na ich osobné a majetkové pomery. “

9. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, so stanoviskami účastníkov konania, ako aj s obsahom spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

11. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

12. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval aj ústavnú sťažnosť sťažovateľky.

13. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že napadnuté konanie, ktorej meritom je zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, možno zaradiť k štandardnej agende civilného súdnictva. Preto konštatuje, že po právnej stránke ho nemožno aj vzhľadom na ustálenú judikatúru považovať za zložitú, hoci pripúšťa, že vzhľadom na skutkové okolnosti veci bolo potrebné okrem znaleckého dokazovania sa vysporiadať aj so skutočnosťou, že na strane žalobcov došlo k rozvodu a vyporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ako aj skutočnosťou, že súd sa musel vysporiadať s prejudiciálnou otázkou týkajúcou sa relatívnej neplatnosti zmluvy o prevode spoluvlastníckeho podielu na strane sťažovateľov. Všetky tieto skutočnosti mohli mať vplyv na dĺžku napadnutého konania, avšak podľa názoru ústavného súdu nemožno nimi ospravedlniť doterajšiu dĺžku napadnutého konania, ktorá v novembri tohto roku dosiahne dvadsať rokov.

14. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľov v napadnutom konaní, ústavný súd konštatuje, že sťažovatelia v istej miere prispeli k predĺženiu napadnutého konania, a to svojou neprítomnosťou na pojednávaniach, resp. žiadosťami o odročenie pojednávania, ako aj podaním odvolania a dovolania, ktoré bolo odmietnuté. Tieto skutočnosti ústavný súd zohľadnil pri určení primeraného finančného zadost'učinenia.

15. Napokon ústavný súd hodnotil postup okresného súdu z hľadiska existencie zbytočných priet'ahov v napadnutom konaní. Vzhľadom na doterajšiu dĺžku napadnutého konania, ktorá predstavuje takmer 20 rokov, ústavný súd nepovažoval za potrebné osobitne vyhodnocovať priebeh konania, jeho jednotlivé úkony, ich relevanciu a časové odstupy medzi nimi, keďže samotná dĺžka napadnutého konania je sama osebe dôkazom o neefektívnom postupe okresného súdu. Vzhľadom na to, že ústavný súd nezistil väčšie časové odstupy medzi jednotlivými úkonmi súdu, možno konštatovať, že okresný súd v napadnutom konaní konal priebežne, avšak skutočnosť, že vec dosiaľ nie je ani v štádiu, že okresný súd rozhodol o merite veci, nemožno vyhodnotiť inak ako porušenie označených práv sťažovateľov. Ako príklad nesústreďeného postupu možno uviesť neprimeraný počet odročení pojednávaní (14), vydanie rozsudku, ktorým okresný súd nerozhodol o celom návrhu, nevykonanie obligatórneho znaleckého posúdenia pre účely reálnej del'by a rovnako nevyužitie inštrumentov civilného procesu v procese zabezpečovania znaleckého posudku. V dôsledku uvedených pochybení súdu a *prima facie* neefektívneho postupu došlo k zbytočnému predĺženiu napadnutého konania a tým aj k zbytočným priet'ahom.

16. V tejto súvislosti ústavný súd opakovane poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej nielen nečinnosť, ale aj nesústredená a neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (napr. I. ÚS 376/06, III. ÚS 90/07).

17. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že v napadnutom konaní došlo k nesústredenému a neefektívnemu postupu a k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

18. Na základe zistenia, že postupom okresného súdu došlo k porušeniu označených práv sťažovateľov, podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázal okresnému súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prietáhov, pretože označená vec nebola v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti sťažovateľov právoplatne skončená (bod 2 výroku nálezu).

IV.

Primerané finančné zadost'učinenie

19. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

20. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti žiadali o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia v sume 17 000 eur pre sťažovateľa, ktorý je od podania návrhu žalovaným, ktorej výšku odôvodnil celkovou dĺžkou napadnutého konania, pocitom právnej a vnútornej neistoty a tiež pocitom psychického vyčerpania. Pokiaľ ide o sťažovateľku, ktorá je účastníčkou konania na strane žalovaných od 4. novembra 2011, tá žiadala priznať primerané finančné zadost'učinenie v sume 22 500 eur, jeho výšku odôvodnila pocitom sklamaní, neistotou, ktorá je spojená aj s finančnými dôsledkami, v dôsledku pretrvávajúcej právnej neistoty, pretože v dôsledku zanedbania nehnuteľnosti bude potrebné vynaložiť náklady na rekonštrukciu nehnuteľnosti.

21. Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Pri určení primeraného finančného zadost'učinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

22. Vzhľadom na doterajšiu excesívnu dĺžku konania vedeného okresným súdom, ako aj na jeho už uvedený neefektívny, nesústredený postup, berúc do úvahy predmet napadnutého konania, ako aj všetky okolnosti daného prípadu, ústavný súd považoval priznanie sumy 8 000 eur pre sťažovateľa a 5 000 pre sťažovateľku za primerané finančné zadostučinenie. Rozdiel v priznanom finančnom zadostučinení je daný dĺžkou právnej neistoty u sťažovateľov, ako aj významom konania pre toho-ktorého sťažovateľa (body 3 a 4 výroku nálezu).

V.

Trovy konania

23. Ústavný súd, vychádzajúc z § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a za použitia § 13 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, priznal podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažovateľom náhradu trov konania z dôvodu trov právneho zastúpenia, a to za tri úkony právnej služby vykonané v roku 2023 (príprava a prevzatie veci, písomné vyhotovenie ústavnej sťažnosti a podanie vo veci samej) v hodnote po 208,67 eur vrátane troch režijných paušálov v hodnote po 12,52 eur. Uvedené sumy sa zvyšujú o daň z pridanej hodnoty vo výške 20 %, keďže právny zástupca sťažovateľky je platiteľom tejto dane. Ústavný súd tak v súhrne priznal náhradu trov konania v sume 796,32 eur (bod 5 výroku nálezu).

24. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. septembra 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu